

harmadik beadvény!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1138-2/2013.
Érkezett:	2013. Szept. 04.
Beküldő:	1
Melléklet:	0
Kezelőiroda:	R

T. Alkotmánybíróság!

A IV/1138-1/2013. sz. ügyben, felhívásra, az alábbi kiegészítéseket kívánom tenni:

Az eljárást a 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bek. és 28. § alapján, befogadását pedig a 29. § értelmében kérem. A kérelemnél szem előtt tartottam, hogy a 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bek. szerint az alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető be, ha az "ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán" ér valakit jogsérelem.

A törvényi rendelkezésből egyértelműen következik, hogy az a.) és b.) pontok együttes fennállása sem elégséges ahhoz, hogy az alkotmányjogi panasz, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelme érdemben elbírálható legyen, ha nincs alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazás a per során. Ezt a jogsérelmet részletesen bemutatom.

Alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazás akkor történhet és állhat fenn ennek az esete, ha a bíróságok nem az Alaptörvény 26. cikk (1) szerint járnak el és a jogszabályokat nem a 28. cikk szerint értelmezik. A jogszabályok mindenkire kötelezőek. Ahol a jogszabály kogens, ott a bíróság sem térhet el annak kogenciájáról saját hatáskörében.

Az Alaptörvény B (1) szerint országunk demokratikus jogállam. A jogállamiság egyik része és összetevője az, hogy a jog megfelelő, mindenkit, a jog alkotóját és a jog alkalmazóját egyaránt kötelező normákat állapít meg, anyagiakat és eljárásiakat. Tudva tudható, hogy milyen szabályok között kell és lehet működni. Nyíltak, egymásra épülők és áttekinthetőek a szabályok.

A jogértelmezésben is olyan mércét állít a jogállam, amelyben a határt az Alaptörvény R (3) jelenti. Az Alaptörvénynek mint a jogállami jogalkotás alapja az állam jogalkalmazói hatalmát e célnak is rendeli alá. Ennek megfelelően – s a jogunk részévé vált – nemzetközi szerződések értelmében rendelkezik XXVIII. cikk (1) arról, hogy tisztességes eljárásban kell a perbeli jogok és kötelezettségek ügyében dönteni. Az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlata részletesen kidolgozta a tisztességes eljárás keretkövetelményeit. Az eljárás hossza pl. az egyik. Egy végrehajtási eljárásban 4 év alatt dönteni, az az EJEB gyakorlata szerint már átlépte a tisztességes eljárás határait.

Mit jelent a perbeli tisztességesség? A 3387/2012. (XII. 30.) AB végzés szerint: „[15] A tisztességes eljárásra vonatkozóan az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. A tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat, és egyben biztosítja az Alkotmány 57. §-ában meghatározott valamennyi eljárási garancia teljesedését [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]. Az eljárás tisztessége az eljárás törvényes kereteit, az eljárási jogok érvényesülését biztosítja.”

Az ügyben érintett végrehajtási eljárásban a jogalkalmazás törvényi kereteit – és ezzel a tisztességes eljárás törvényi kereteit – egyetlen jogszabály, a Vht határozza meg (és a mögöttes Pp). A Vht kogens, a jogalkalmazót és a jogértelmezőt egyaránt kötelező rendelkezése szerint a végrehajtás elrendelésének törvényi feltételeit teljesíteni kell, az állami erő csak ezek után alkalmazható a jogosult követelésének megszerzésére – kérelemre. A kérelem egyértelmű és nyilvános feltételeit és követelményeit is rögzíti a Vht.

Elsőül is kimondja: a lejárt követeléseket lehet végrehajtatni. Az olyan követeléseket, amelyek teljesítési határideje még nem járt le, a Vht kizárja a végrehajtásból. A jogalkalmazónak pedig

kötelessége az eljárás tisztességessége és az adós, a kötelezett védelme miatt is annak a vizsgálata, hogy a benyújtott végrehajtási kérelem (végrehajtási lap vagy záradék formájában, mindegy) megfelel-e ennek a feltételnek.

Esetünkben a bíróság megállapította, hogy a végrehajtási lap-kérelmet a jogosult akkor terjesztette elő, amikor a teljesítési határidő még nem járt le. Ennek ellenére a végrehajtási lapot kiállították és ezt a megsemmisíteni kért végzés kisebb eljárási szabálysértésnek minősíti, amely miatt nem szükséges a végrehajtási lap visszavonása. A kogens szabályt így alaptörvényellenesen értelmezték.

Ilyenkor a tisztességes és átlátható rendszerben működő jogalkalmazónak a döntése a kogens rendelkezés alkalmazásával – hiszen alkotmányjogi szempontból ekkor felel meg a működése a Pp-ben is rögzített tisztességes eljárás követelményének – az állami kényszer igénybevétele iránti igény elutasítása lenne. Esetünkben a bíróság nem az Alaptörvény céljainak megfelelően értelmezte a kogens jogszabályt és a végrehajtást elrendelte. Ez az alaptörvény-ellenes jogalkalmazás esete.

A pénztartozások tekintetében a Vht további feltételeket is szab, ahogyan azt az 539/D/2005 AB határozata érthetően kimondta: „Való igaz, hogy a bírósági végrehajtás megindításának feltételei annyiban eltérőek, hogy pénzkövetelés esetén a Vht 6. § (1) bekezdése *a bírósági végrehajtás megindításának feltételéül szabja az inkasszós eljárás megkísérlését.*” Ahogy a jogszabály rendelkezik: „A pénzforgalmi úton érvényesíthető – e törvényben említett – pénzkövetelést azonnali beszedési megbízással *kell* behajtani; bírósági végrehajtásnak *akkor van helye, ha az azonnali beszedési megbízással nem vezetett eredményre.*”

Az 539/D/2005 AB határozatban az inkasszó és a végrehajtási eljárás közötti, a Vht-ban is félreértelmezhetetlenül leírt viszony egyértelműen rendezést nyert: „Az azonnali beszedési megbízással *a bírósági végrehajtást megelőző behajtás*; ha eredménnyel jár, a követelés teljesítettnek tekintendő, a bírósági végrehajtás nem indítható meg. A követelés kétszeres beszedésének elkerülését szolgálja a Vht. 6. § (3) bekezdésének d) pontja, amely előírja, hogy *a végrehajtás kezdeményezésekor igazolni kell az inkasszó eredményét* (III.2. utolsó bekezdés).”

Mivel az Alkotmánybíróság döntései mindenkire kötelezőek, a tisztességes eljárás és jogalkalmazás elvének megfelelően az Alkotmánybíróság döntésében foglaltakat a jogalkalmazó köteles figyelembe venni. Másképpen fogalmazva: nem lehet tisztességes – és alaptörvényszerű – az olyan jogalkalmazás, amely az Alkotmánybíróság döntései ellenében hoz bármilyen döntést.

A már hivatkozott 3387/2012. (XII. 30.) AB végzés is szól az Alkotmánybíróság jogfolytonos döntéseiről: [14], „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépését követően hozott határozatában úgy foglalt állást, hogy az előző Alkotmányon alapuló alkotmánybírósági döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapítások értelemszerűen irányadók az Alaptörvényt értelmező alkotmánybírósági döntésekben is, ha az Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályai összevetésének az az eredménye, hogy az alkotmányjogi szabályozás változatlan, vagy jelentős mértékben hasonló [22/2012. (V. 11.) AB határozat].”

Így tehát alkotmányjogi szempontból a Vht 6. §-ával kapcsolatos jogalkalmazói döntés tisztességessége egyfelől a számára kötelező jogértelmezés szabályainak alaptörvényszerű követésében és alkalmazásában, másfelől viszont az Alkotmánybíróság öt is kötelező döntésének megfelelő, azzal semmiben nem ellentétes határozata meghozatalában ölthet testet.

Az a bírósági határozat, amely nem felel meg az értelmezés szabályainak – s itt elsősorban az

Alaptörvény 28. cikkre gondolunk, amelynek címzettje a bíróság, és amelynek sérelme az alapfeltétele az alkotmányjogi panasznak, s az Alaptörvény R (3)-ra -, a jogellenességet, az azonnali beszéd meg nem történtét, az arról való igazolás csatolásának elmaradását, s a végrehajtási eljárást megelőző eljárást le nem folytató és annak eredményét nem igazoló jogellenes fél előnyét legitimálja, a jogellenességet elszenvedő hátrányára tolerálja és biztosítja a szabályszegést, egyben az Alkotmánybíróság jogalkalmazókat kötelező, jogerős döntése ellenében foglal állást. Ez a határozat nem felelhet meg a tisztességes eljárás elvének sem. Ilyen határozat a kérelmünkkel érintett.

Alkotmányjogi szempontból az Alkotmánybíróság határozatának a helye és a benne eldöntött kérdés mint a jogerős határozat a központi kérdés a jelen ügyben. Az Alkotmánybíróság mai napig ható hatállyal így rendelkezett a jogerőről: „A jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlenségéhez és irányadó voltaához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, [...] hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, s hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható.” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 66.]”

A 2011. évi CLI. tv. 39. § (1) bek. szerint: „Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező.” A Vht alkalmazásával kapcsolatos kivételről nem rendelkezik törvény. A magyar jogalkalmazásban az Alkotmánybíróság végzésével rendezett kérdést mint jogerőst nem lehet megkérdőjelezni, áttörni pedig még kevésbé. Mivel a jogállamiság alapvető intézménye a jogerő, s annak áttörésére jogi lehetőség nem volt, a tisztességes eljárás követelményének érvényesülése esetén az 539/D/2005 AB. határozat rendelkezését kellett volna követni. Nem ez történt.

Az alapeljárásban a bizonyítékok értékelésre vonatkozó és indokolási kötelezettségeinek a bíróság nem tett eleget. Az általam mindannyiszor hivatkozott jogerős 539/D/2005 AB. határozatot - mint amelyre jogaimat alapítottam - meg sem említi a jogerős végzés. A Pp. 221. §-ában szabályozott kötelezettségét, a tisztességes eljárás egyik alapmozzanatát is megsértve.

A tisztességes eljárás elve a Pp. 3. § szerintiakat is magában foglalja. A Pp. 3 § (2) bek szerint: „A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.” A bíróság egyik féltől sem kapott olyan fellebbezést vagy fellebbezési ellenkérelmet, amely az I. fokú határozat végrehajtói díjjegyzékének felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezést érintette volna. Márpedig ennek hiányában a jogalkalmazónak nincsen lehetősége arra, hogy a fellebbezéssel nem érintett ügyrészben döntsön. A tisztességes eljárásban a Pp. 253. § (3) bek. az irányadó: „A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem *korlátai* között (247. §) változtathatja meg...” Alaptörvény-ellenes jogalkalmazás az, ha ezt a rendelkezést figyelmen kívül hagyja a bíróság, ahogy az esetünkben tette.

Az Alaptörvény szerinti jogállamban a az eljárásjogi szabályok képezik a tisztességes eljárást egyik legfőbb részét és garanciáját. Az eljárásjogi szabályok rendelkeznek arról, hogy milyen körben jogosult a jogalkalmazó eljárni és döntése meddig terjedhet. A korlátait - ha nem alaptörvényellenes a jogalkalmazói működés - nem lépheti át. Jelen esetben viszont a bíróság *túllépte a hatáskörét*, s ezzel a tisztességes eljárás elvébe ütközött.

„A Vht. 6. § (1) bekezdése szerinti azonnali beszédési megbízás, mint az a korábbiakban

kifejtésre került, nem a bírósági eljárás része, hanem a jogosult közvetlen intézkedése. Ebből következően az így megindított eljárással a bírói hatalmi ág az Alkotmány 50. §-ában rögzített önállósága nem áll alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben.” Az Alkotmánybíróság így különbséget tett a bírósági eljárás és a jogosult intézkedése között és meg is állapította, hogy nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot a Vht 6. § (1).

Mi a helyzet alkotmányjogilag, ha a bírósági eljárás az Alkotmánybíróság által így szétválasztott eljárásokat figyelembe nem véve, a jogosult közvetlen intézkedésének meglétét nem ellenőrizve – noha ez a bíróság kötelezettsége a Vht szerint és az AB határozat erre a 2.3. pontjában részletesen ki is tér – dönt úgy, hogy az állami végrehajtási eljárást úgy teszi lehetővé a jogosult számára, hogy az nem tett eleget jogszabályi kötelezettségének – a közvetlen intézkedést nem végezte el, noha pénzforgalmi számlaszámomat ismerte – és nem is jelentette be azt, hogy a közvetlen intézkedésének volt-e eredménye vagy sem (nyilván nem, ha nem is végezte azt el) ? Lehetséges-e ezt a bírósági jogalkalmazást a tisztességes eljárás elve és az alaptörvényszerűség érvényesülése szempontjából pozitívan elbírálni?

A megsemmisíteni kért határozat is tartalmazza, hogy teljesítési határidőben a jogosult számára megítélt összeg nagyobb részét teljesítettem. A jogosult azonban, félrevezetve a bíróságot és a végrehajtót is, a teljesítés összegét nem vonta le a végrehajtani kért összegből, hanem – a teljesítési határidő előtt beadott, kélléghiányos - végrehajtási lap-kérelmében a teljes összeg végrehajtását kérte. A bíróság szerint helyesen járt el, ahogyan a végrehajtó is, amikor kétszer fizettette ki velem a költségét.

A végrehajtás elrendelése és a végrehajtás összegének – amely nem azonos a követelhető összeggel, hiszen a teljesítési határidőben történt részteljesítéssel az csökkentendő – alapulvételeivel számított végrehajtói díj megfizettetésének jóváhagyásával a jogerős bírósági végzés a tulajdonomat is érintette. Amiként a végrehajtási lap kibocsátása is, mivel egyrészt idő előtti volt, másrészt az előzetes eljárás nélküli – és mégis ingatlantulajdonomat a végrehajtó a jogsérelmére kibocsátott végrehajtási lap alapján megterhelte.

Az Alkotmánybíróság szerint: „Alapjogi védelem illeti meg az Alkotmánybíróság szerint azt is, akinek a tulajdonszerzéshez kétségtelen jogcíme van [37/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 246.], a jogcím akkor kétségtelen, ha az egyértelmű (893/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 500.]”

A tulajdonomat, amely a közhiteles ingatlanvilvántartásba bejegyzést nyert, tehát jogsérelmem érte a tisztességtelen eljárásban, nem alaptörvényszerű értelmezéssel hozott bírósági határozat (a végrehajtási lap kiállítása) alapján, amelyet egy ugyanilyen eljárásban hozott döntés megerősített. Az a másodfokú döntés, amely szerint – s ez a magyar nyelv szabályait alkalmazó alaptörvényszerű, ésszerű jogértelmezés kirívó sérelme – a végrehajtási eljárás lezárását úgy értelmezi, mint a Vht szerinti „bármikor visszavonható a végrehajtási lap” időbeli korlátját.

E kiegészítések alapján kérem az alkotmányjogi panasz befogadását és a II. fokú bírósági végzés megsemmisítését.

Budapest, 2013. szeptember 4.

Tisztelettel:

